

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

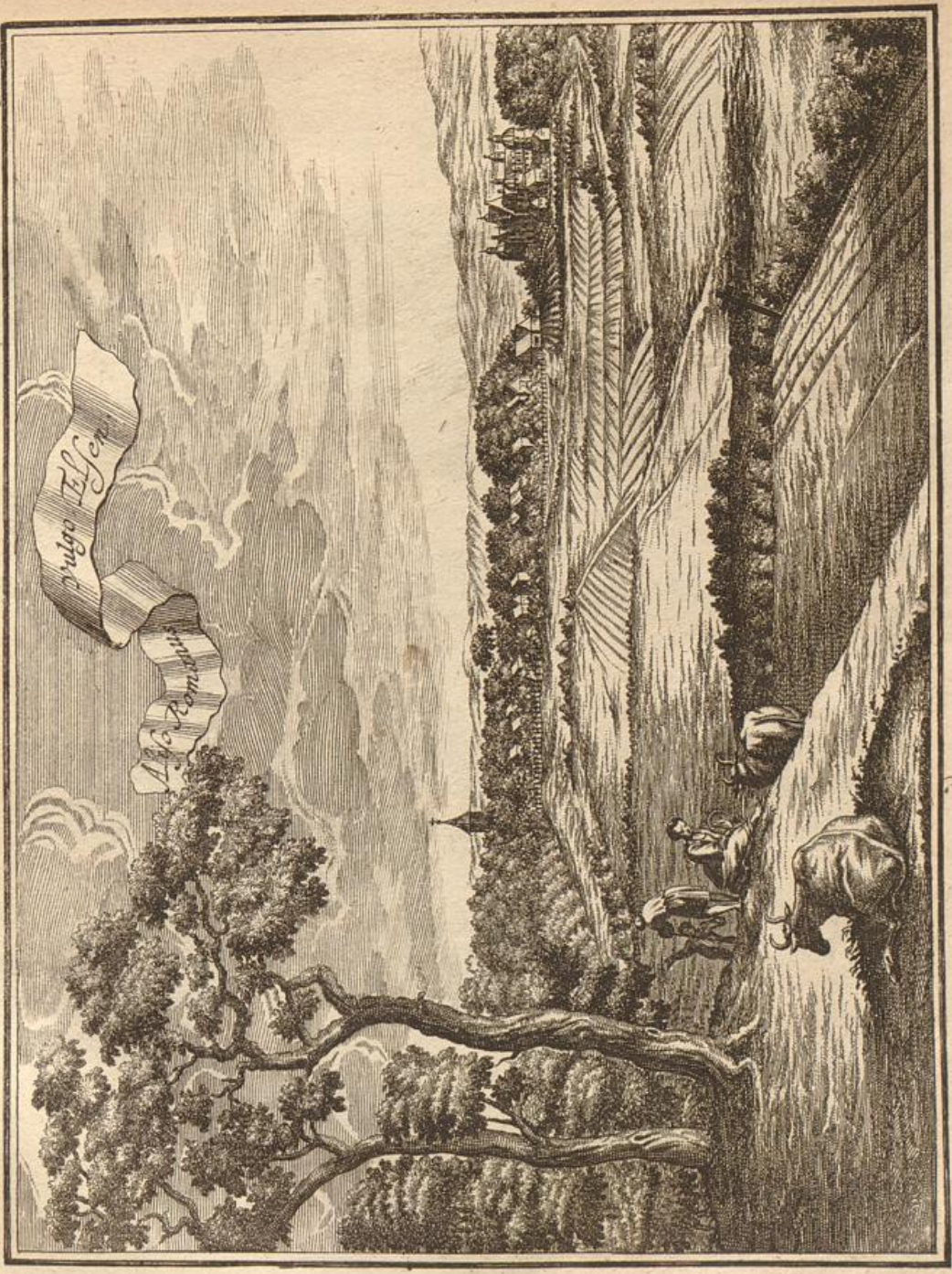
Monumenta Paderbornensia

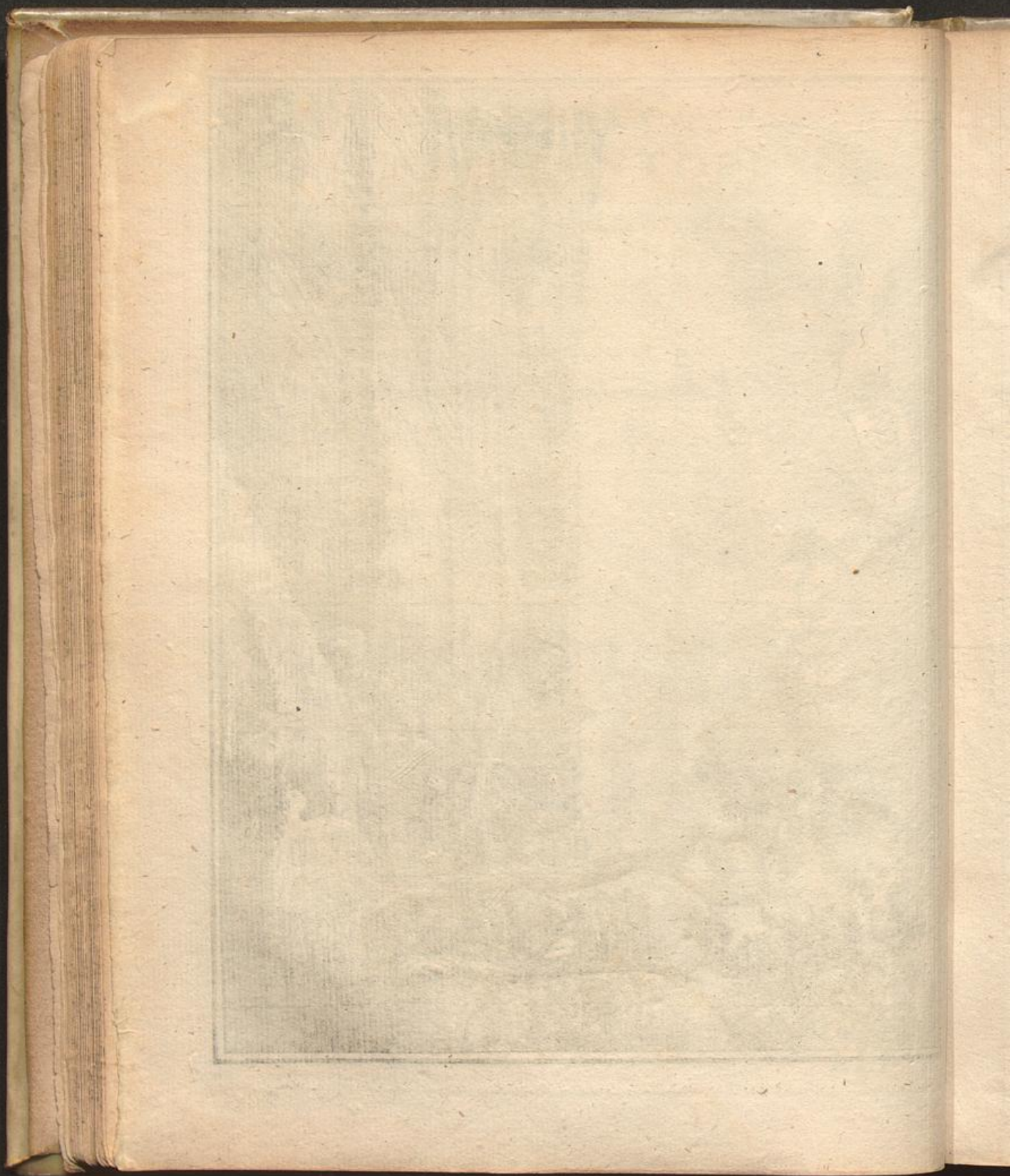
Ferdinand <II., Paderborn, Bischof>

Francofurti ; Lipsiæ ; Norjbergæ, 1713

Aliso Romanus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29975

ALISO ROMANUS.

MEMORIÆ. SACRUM

SQUIS. ALISONEM. VESTIGAS. FORTE. SICAMBRIS
 IMPOSITUM. DRUSI. GRANDE. NERONIS. OPUS
 QUO. STETERUNT. AQUILÆ. POPULIS. QUO. ROMA. SUBACTIS
 JURA. DEDIT. SIGNIS. PERNICIOSA. SUIS
 HUC. PROPERA. PAGO. VICINO. NOMEN. ET. AMNI
 HÆRET. ADHUC. PRISCIS. NOBILE. TEMPORIBUS
 LONGA. DIES. FOSSAS. LATE. COMPLEVIT. ET. HOSTIS
 MOENIA. VICTRICI. DIRUIT. ALTA. MANU
 FAMA. SUPERSTES. ERIT. SCRIPTORIBUS. AUCTA. LATINIS
 DONEC. ALISONIS. LUPPIA. CRESCET. AQUIS

FERDINANDUS. DEI. ET. APO-
 STOLICÆ. SEDIS. GRATIA. EPISCOPUS
 PADERBORNENSIS. COADJUTOR. MO-
 NASTERIENSIS. S. R. I. PRINCEPS. CO-
 MES. PYRMONTANUS. ET. LIBER. BARO
 DE. FURSTENBERG

ALISONEM. ROMANORUM. CASTELLUM. CON-
 TRA. SICAMBROS. A. NERONE. CLAUDIO. DRUSO
 AD. LUPPIÆ. ET. ALISONIS. CONFLUENTES. PO-
 SITUM. RERUM. GESTARUM. GLORIA. CELEBER-
 RIMUM. DIOECESI. SUÆ. VINDICAVIT. ET
 PATRIÆ. ANTIQUITATIS. ILLU-
 STRANDÆ. STUDIO
 M. H. P

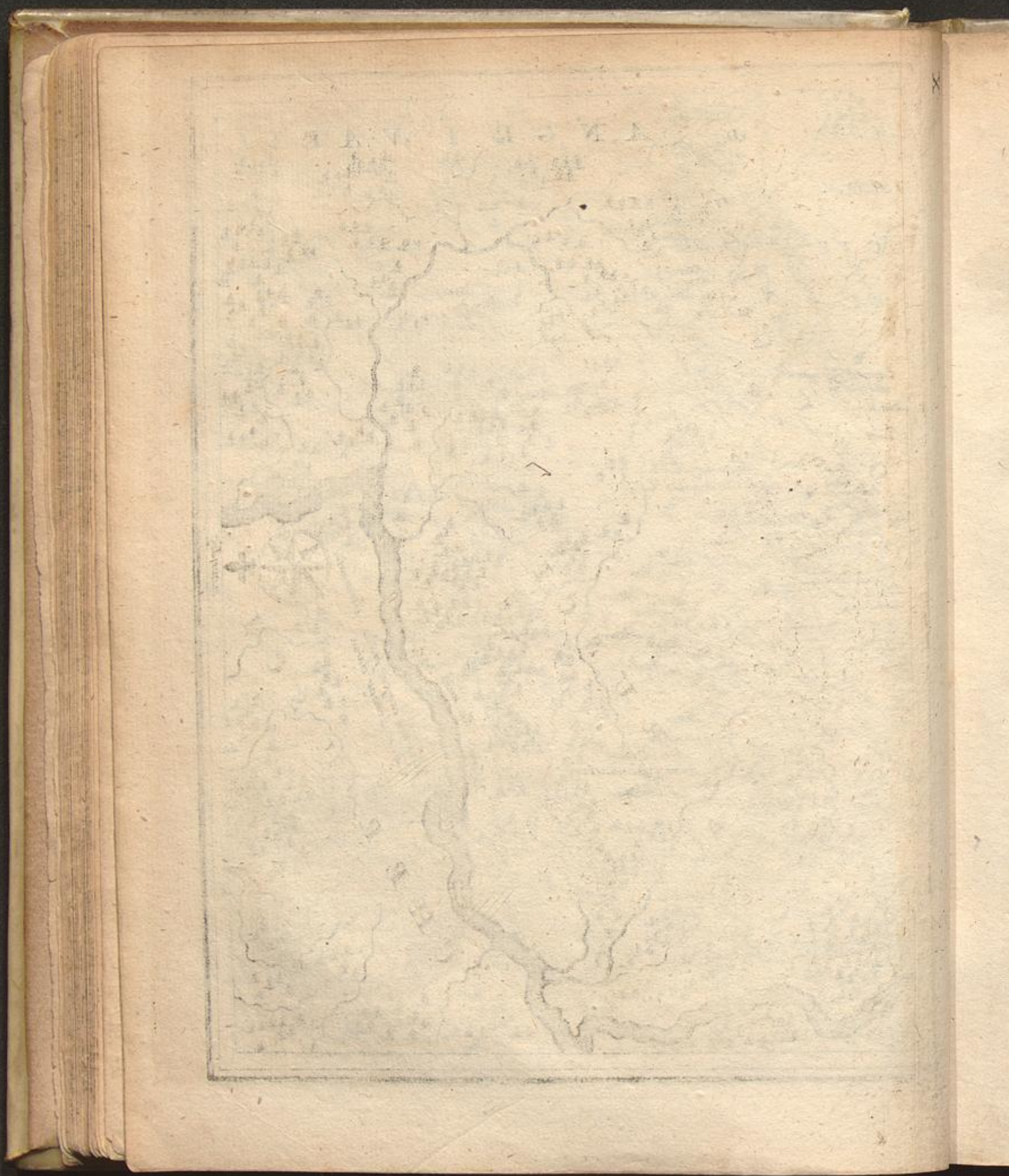
A

NO.

NOTÆ.

I. **A**LISONEM.] Fluvii & castelli nomen est. Fluvii apud Dionem Cassium l. 54. *Ex eo namque barbari propius adire veriti, eminus tantum hostem infestavere, ita ut Drusus vicissimis contemptis, castellum contra eos ad Lupia & Alisonis confluentes, aliudq; in Chattis ad ipsum Rhenum extruxerit.* Loci seu castelli apud Velleium lib. 2. *Lucii etiam Ceditii praefecti castrorum, eorumque qui una circumdati Alisonae immensis Germanorum copiis obsidebantur, laudanda virtus est, qui omnibus difficultatibus superatis, quas inopia rerum intolerabiles, vis hostium faciebat inexsuperabiles, nec temerario consilio, nec segni providentiâ usi, speculatique opportunitatem, ferro sibi ad suos peperere reditum.* Plura de Alisonae Tacitus lib. 2. *Annal. memorat. Caesar, dum adiguntur naves, Silium Legatum, cum expeditâ manu, irruptionem in Chattos facere jubet. Ipse audio, castellum Lupia adpositum obsideri, sex legiones eò duxit. Neque Silio, ob subitos imbres, aliud actum, quam ut modicam praedam, & Arpi, Principis Chattorum, conjugem filiamq; raperet. Neq; Casari copiam pugnae obsessores fecere, ad famam adventus ejus dilapsi. Tumulum tamen, nuper Varianis legionibus structum, & veterem aram, Druso sitam, disjecerant. Restituit aram; honorique patris ipse cum legionibus decucurrit. Tumulum iterare haut visum; & cuncta inter castellum Alisonem ac Rhenum novis limitibus aggeribusque permunita.* Verum de posterioribus verbis, utrum castellum & Aliso jungenda, magna controversia: nam ut Lipsius in comm. in Tacit. n. 19. *Distinguendum videri castellum, Alisonem, ac Rhenum, pronuntiavit Vetranius, & rectè ad mentem Dionis lib. 54. Nam scribit, à Druso castellum extructum ad Luppia & Alisonis confluvia, aliudque in Chattis ad ipsum Rhenum.* Velleio tamen loci nomen Aliso est; & Ptolemaeo *Ἀλεισση* inter Germaniae urbes. Imò qui junxerunt, hos imperitè legisse Xylander interpres Dionis annot. 7 10. monuit. *Alisonem dicit Tacitus libro secundo, his verbis: cuncta inter castellum, Alisonem, ac Rhenum novis limitibus aggeribusque permunita. Quo in loco Tacitus loquitur de discussa obsidione castelli ad Luppiam positi: ubi tamen* (quod

(quod obiter monere visum) imperitè quidam castellum Alifonem legerunt, ut Aliso sit nomen castelli: quod falsum esse Dio nos docet. At è contrario Cluver. l. 3. Germ. antiq. c. 9. scribit. Distinguendum hic ego omnino nego, idque rectè ad mentem Dionis juxta ac Taciti, simulque Velleii. Si enim, inquit, cum Vetrano ac Lipsio distinguimus dicta tria verba in tria loca; quodnam castello isti alteri dabimus nomen? aut quodnam fuisse præter id putamus, quod Dio Drusum ait exstruxisse ad Luppia & Alifonis confluvia? Si aliud fuit; certè nomen, aut saltem situm debuit addidisse Tacitus. Si idem; cur distinguimus in Tacito? nam quum duo limitibus istis sive aggeribus ponantur extrema, castellum ad Luppia Alifonisque confluentes, & Rhenus amnis; quid, tanquam tria forent diversa inter se loca, separamus castellum ab Alifonis confluenta, cui id impositum? tum verò, quos Germanicum limiteis, inter castellum Rheno adpositum, & ipsum Rhenum egisse censemus? denique quæ hæc fuerit apud auctorem mira atque inepta locorum transpositio vel perturbatio; dum primò castellum ad Rhenum nominaverit; deinde retrogrado ordine Alifonem; tandem vero ad priora recurrendo Rhenum? apage sis cum tantis absurditatibus. certum igitur est, distingui non debere, quæ distinguenda videbantur Vetrano ac Lipsio; & consequenter Alifonem etiam apud Tacitum proprium castelli nomen esse, quod præter Cluverium, Ortelius in thesaur. geogr. J. Horrion & complures alii memoriæ tradidère; nec contrarium Dio prodidit. Docuit is tantum castellum ad Luppia & Alifonis confluentes à Druso positum fuisse, sed propterea non negat, aut falsum esse docet, idem castellum Alifonem appellari. Quid enim obstat castellum, urbem, vel alium locum commune cum amne nomen habere? Exempla obvia, & propinqua in Luppia, Amisia apud Prolemæum, Cluver. l. 3. c. 9. & Fuldâ in Annal. Franc. oppidorum & fluminum nominibus; & si necesse foret, plura in medium proferri possent: nam ut Schildius de Cauch. l. 1. c. 10. talium neque recentior est infecunda, neque prisca cosmographia.

2. SI QUIS ALISONEM VESTIGAS.] Dignus investigatione & notitiâ Aliso, utpote Romanorum monumentorum antiquissimus in Westphaliâ, & rerum gestarum gloriâ celeberrimus. Hic namque Drusi, Tiberii, & Germanici ex domo Augusta belli ducum; hic consu-

larium & triumphalibus ornamentis insignium legatorum sedes & tribunal fuit; hic contra Tencteros, Usipetes, Bructeros, Chattos, Cheruscos, & potissimum Sicambros firmissimum præsidium, & hiberna æstivaque exercitûs. Hinc nobiles expeditiones susceptæ, & prælia multa decreta. Haud procul ara Drusi castelli conditoris sita. Varus cum legionibus cæsus. Variandarum reliquiarum tumulus exstructus, & solutâ obsidione Alifonis à Germanico ara genitoris sui restituta. Huc denique à Rheno usque cuncta novis limitibus aggeribusque ab eodem permunita. Vellei, Tacit. Dio ll. cc. Cluv. l. 3. Germ. ant. c. 9. Horron l. 2. Paneg. Paderb. c. 9. Si quis igitur Romanæ aut patriæ antiquitatis studio Alifonem fortè vestiget, & contra quos, quo auctore, quo loco & tempore exstructus, quæ vestigia supersint, huc properet, & inspiciat, legatque monumentum, cui nihil inscriptum reperiet, quod non antiqui & gravis scriptoris testimonio, vel saltem valde verisimili argumento nitatur, & probari queat.

3. SICAMBRIS IMPOSITUM] Dio Cassius l. c. Notissima hæc gens, quam non tantum historiæ Romanæ, & Annalium Francicorum authores, inprimis Cæsar lib. 4. & 6. Strabo lib. 7. Florus lib. 4. c. 12. Sueton. in Augusto c. 20. Tacitus Annal. lib. 2. c. 26. lib. 12. c. 39. Dio Cass. lib. 39. 40. 54. Plutarchus in Cæsare, Ptolemæus & Appianus. Notitia utriusque Imperii, & Orosius lib. 6. c. 21. verum etiam Poëta. Horatius lib. 2. od. 4. lib. 4. od. 14. Propertius l. 4. eleg. 6. Ovidius ad Liviam de morte Drusi. Juvenalis Satyr. 4. Gratius Faliscus in Cynegetico v. 202. Martialis de spectac. epigr. 3. Claud. de bello Gildonico, & de laudib. Stiliconis. Sidonius Appollinaris, & complures alii celebrarunt.

Causæ, cur Alifo castellum contra Sicambros potissimum conditum fuerit, variæ habentur. Plurimum potentiâ & virtute militari valebant; nec ulli fuerant erantque eo tempore infensiores & graviores Romani nominis & imperii hostes. Julio Cæsari Galliæ victori Tencteros & Usipetes dedere recusarant. Cæsar l. 4. *Ad quos (Sigambros) quum Cæsar nuntios misisset, qui postularent, eos, qui sibi Galliæque bellum intulissent, uti sibi dederent, responderunt: populi R. imperium Rhenum finire. Si, se invito, Germanos in Galliam transire non æquum existimaret; cur sui quidquam esse imperii aut pote-*

pote-

potestatis trans Rhenum postulare. Castra ejusdem in Eburonum finibus oppugnauerant, & parum, quin occuparent, abfuerat. Cæsar l. 6. Dio lib. 40. Cæterùm Sicambri non satis fuit ex Eburonibus prædam egisse, sed ipsos quoque Romanos petierunt: quos cum frumentatum digressos animadvertissent, castra aggressi sunt: Romanorumque re perceptâ ad defendendum castra concurrentium multos occiderunt. Præterea cum Cheruscis Suevisque, viginti centurionibus incrementis, sumpserant iterum bellum. Flor. lib. 4. c. 12. Inde validissimas nationes Cheruscas, Suevosque & Sicambros pariter aggressus est: qui viginti centurionibus incrementis, hoc velut sacramento sumpserant bellum, ad eam certam victoriæ spe, ut prædam in antecessum pactione dividerent. Cherusci equos, Suevi aurum & argentum, Sicambri captivos elegerant. Demum Drusus à Visurgi revertens, cum toto exercitu, à Sicambri circumdatus ferè periisset. Dio l. 54. Regressus in sociorum terram, in summum devenit periculum, insidiis hostium frequenter læsus, & aliquando in loco angusto ac concavo circumclusus, haud procul absuit, quin cum toto exercitu periret, à qua eum pernicie nihil aliud eripuit, quàm hostium temeritas: qui cum uno omnes Romanos impetu deleri posse crederent, nullo ordine servato eos aggressi, victi indè, ferociâ suâ fractâ discessere. Quare occasionem irrumperendi in Sicambrorum fines, & ponendi ibidem castelli, tum ex bello ipsorum cum Cattis, tum nuperâ suâ victoriâ oblatam minimè Drusus neglexit. Dio lib. 54. In Sicambros irrupit, perque eos in Cheruscorum regionem usque ad Visurgim processit: id ut ei liceret Sicambrorum in Chattos, qui soli finitimorum auxilia negaverant, totius populi viribus facta expeditio effecerat, quo tempore Drusus, iis imprudentibus, regionem peragravit, Visurgim etiam transiturus. Ex eo Barbari propius accedere veriti eminus tantùm hostem investavere, ita ut Drusus, &c.

Quod ad sedes hujus populi attinet, Sicambri sive Sigambri Sigamprimùm accoluerunt; hinc progressi ad Rhenum, cui proximos Cæsar facit; ad Ruram, ubi Sigeburgi, unius ex tribus præcipuis Saxonum castellis, vestigia supersunt; ad Luppiam, & penè ad Visurgim usque fines suos protulerunt. Dio lib. 54. Initio veris rursus ad bellum profectus Rhenum transit, Lupiaque fluminis ripis ponte junctis in Sicambros irrupit, perque eos in Cheruscorum regionem usque ad Visurgim

processit. Quis non videt, magnum his verbis Paderbornensis diocesis tractum designari? quem nisi eo itinere transferit, intelligi explicarique non potest, quâ viâ Luppiaë fluminis ripis ponte junctis in Sicambros irrupere, perque eos in Cheruscorum regionem usque ad Visurgim procedere, & quomodo redux, ad Luppiaë & Alifonis confluentes, castellum potuerit erigere. Habitarunt igitur eo tempore, quo Drusus Alifonem munivit, Sicambri in diocesi Paderbornensi, Horrion lib. 2. Paneg. c. 9. Ægid. Bucherius in Belgio Rom. lib. 1. cap. 14. §. 6. & limes inter ipsos Catosque, fuit montis jugum, quod ab Aldenbecâ juxta oppidum Cleinenbergam ad oppidum Brilon extenditur. Cluver. l. 3. c. 9. At brevi deinceps spatio in his locis hæserunt, à Tiberio Casare, C. Censorino & Asinio Gallo Coss. in Galliam translati, atque in agris Rheno proximis collocati. Sueton. in Aug. c. 23. Eutrop. l. 7. Cluver. l. 2. c. 18. Horrion lib. 2. cap. 9. Lips. in 2. Annal. Tacit. n. 66. Anno dein proximo, Tiberio, & Calphurnio Pisone Coss. Kal. Januarii, quibus Tiberius consulatum iniit, Romæ triumphati. Cujus triumphi meminere Velleius l. 2. Dio Cassius l. 55. Marmor Capitolinum apud Pighium in Fastis, & Ovid. lib. 4. Trist. eleg. 2. & l. 3. de Ponto. eleg. 4. Sueton. in Tiberio c. 9. Ex his Sicambri Isac. Pont. l. 2. orig. Franc. cap. 6. conscriptam arbitratur *Sugambram cohortem, quam Romanus promptam ad pericula, nec minùs cantuum & armorum tumultu trucem haud procul instruxerat.* Tacit. 4. Annal. Nec est dubium, quin ex his etiam coacta LEGIO SICAMBRO-
RUM, cujus sub Valentiniano Imp. in limite Istri præsidium agitantis monumentum in Pannoniâ prope Budam esse repertum auctor est Lazius lib. 6. de Rep. Rom. c. 13. Bonfinius lib. 1. rer. Hung. decad. 1. Legionem I. auxiliatricem ex Sicambri auxiliariis conflata sub Valentiniano II. contra Quados, Sarmatas, Gothosque, in Pannoniâ excubias habuisse asserit. Utrum verò non aliqua Sicambrorum portio in antiquis sedibus permanferit, controversitur: negat Cluverius lib. 2. c. 9. affirmant alii, inter quos Horrion. l. c. probantque Strabonis testimonio, qui lib. 7. *Sicambrorum, inquit, exigua restat portio, in Germaniâ videlicet magnâ, postquam inde fuerunt deportati.* Idem libro eodem narrat à Germanico Casare, qui sub Tiberio August, Germaniam administravit, inter ceteros Germaniæ

maniam principes ductum in triumphum *Teudorigem principem Sicambrorum*.

Interim ex Sicambriis ortos, adeoque veros extitisse Sigambros, priscos Francorum Reges Merovingos, communissima est sententia. Hincmarus in vita S. Remigii l. 2, c. 11. Greg. Turon. l. 2. c. 31. Venantius Fortunatus l. 6. carm. 4.

4. DRUSI GRANDE NERONIS OPUS.] Dio l. c. Pertinet ad notitiam & celebritatem Alifonis, & similis cujusque operis origo: commendat enim opus auctor nobilis, & venerabile reddit vetustas. Neutrum de plurimis insignibus alioquin urbibus, arcibus & locis, vel non nisi obscure, & incertis conjecturis notum. De Alifone utrumque memoriae Dio Cassius prodidit, quod *Drusus praetor Urbanus creatus Q. Aelio Tuberone, Paulo Fabio Maximo Coss. initio veris rursus ad bellum profectus Rhenum transiit, & contemptis hostibus castellum contra eos ad Lupiae & Alifonis fluviorum confluentes extruxit*. Habet igitur Alifone conditorem genere, honoribus & rebus gestis nobilissimum, magnaeque apud populum Romanum memoriae, Claudium Neronem Drusum, Octavii Augusti privignum, fratrem Tiberii, & Germanici patrem. Nec minus, anno ab U. C. ut Sigonius rationem iniit, 742. nono ante natum Christum exstructus, antiquitate & magnitudine excellit. Bis quidem C. Julius Caesar, & primus Romanorum cum exercitu Rhenum transiit, Caesar lib. 4. & 6. Florus lib. 4. cap. 12. Dio lib. 39. & 40. sed intra brevius tempus & minore cum victoria rediit, quam ut castellum ponere, vel aliud gloriae monumentum in hostium finibus relinquere poterit. De primo transitu Dio lib. 39. scribit: *Sed cum Sicambros in loca munita se recepisse inveniret, Suevos autem ad auxilium his ferendum coire, intra vigesimum diem regressus est*. De secundo idem lib. 40. *inde quoque mature metu Suevorum se recepit, nullam re perfectam, quam quod gloriam Rheni altera vice trajecti reportavit*. De Druso Flor. lib. 4. cap. 12. memorat: *Praterea in tutelam provinciarum, praesidia, atque custodias ubique disposuit, per Mosam flumen, per Albim, per Visurgim*. Nam per Rheni quidem ripam quinquaginta amplius castella direxit. Nullum dubium quin per Luppam & Amisium eadem disposuerit. Verum, Alifone excepto,

pto,

pto, proprius illorum locus, nomen & initium ignota, incerta & dubia: quia, ut Dio lib. 56. *in historiis nulla eorum fit mentio.*

5. GRANDE.] De magnitudine Alifonis fortè quis dubitabit, atque ex nomine castelli, quo à Tacito & Dione appellatur, parvæ rei specimen animo effinget. Verùm grande opus fuisse, usus ejus à Dione lib. 56. occasione Varianæ cladis, quam statim subjungit, descriptus, & veteris situs vestigia manifestè demonstrant. *Loca, inquit, quædam Germaniæ Romani tenebant, non simul, sed ut fortè subacta fuerant hinc inde, unde in historiis eorum nulla fit mentio. Iis in locis Romani milites hiberna habebant, urbes condebant, eorum mores jam barbari accipiebant, in forum conveniebant, congressuque cum iis pacatos habebant.* Ingens igitur opus Aliso fuit: quia exiguum nec valde magnum, præsidio adversus validissimas gentes in mediis eorum finibus, sedi gravissimorum bellorum, castris, civitati, tribunali & foro frequentissimo, quale Alifone fuisse, ex Velleio, Floro, & Dione colligitur, & spatio, quod à vico Elfen ad confluentes Luppia & Almæ ultraque protenditur, implendo nequaquam sufficere potuit.

6. QUO STETERUNT AQUILÆ] Præcipuum Romanæ militiæ signum, quod in omni legione in primâ semper cohorte præferri, & in castris ante prætorium in terram defigi solebat, nec prius hibernis moveri, quàm universus exercitus egrederetur, aut captatis auspiciis legiones in prælium prodirent; hinc Virgil. *Æneid. 11.*

----- *Ubi vellere signa*

Annuerint Superi. ----- Vide Plin. lib. 10. cap. 4. Lipsium in milit. Rom. Pierium in hieroglyphicis.

7. JURA DEDIT SIGNIS PERNICIOSA SUIS.] Quia cladis, quâ signa amissâ, occasionem dedere. Flor. lib. 4. cap. 12. *Itaque improvidum & nihil tale metuentem improvisò adorti, quum ille (ô securitas!) ad tribunal citaret, undique invadunt, castra rapiunt, tres legiones opprimuntur.* Velleius l. 2. *Quo proposito (Varus) mediam ingressus Germaniam velut inter viros pacis gaudentes dulcedine, jurisdictionibus agendoq; pro tribunali ordine trahebat æstiva. At illi simulantes fictas litium series, & nunc provocantes alter*

alte.

alterum injuriâ, nunc agentes gratias, quòd eas Romana justitia finiret, feritasque sua novitate incognita disciplina mitesceret, & solita armis discerni. jure terminarentur, in summam sociam perduxere Quinctilium, usque eò, ut se Praetorem Urbanum in foro jus dicere, non in mediis Germaniæ finibus exercitui præesse crederet. Ita cum aliàs provinciæ vi partæ jure retineantur; Varus jus dicendo, & negligendo arma, signis & rebus Romanis perniciem in Germaniâ attulit.

8. HUC PROPERA.] Quo manifestissima Velleii, Taciti, & Dionis testimonia, locus ad præsidium, hiberna, bellum contra Sicambros, Cheruscas, Marfos, Bructeros & reliquas finitimas gentes sustinendum & gerendum, ad iter, com meatum, & expeditiones Visurgim versus, ad aquationem, annonam exercitûs, equorum pabulum opportunus, item vetustissimæmunitionis vestigia, fama superstes, simillima vici & fluminis nomina ducunt vocantque. Nam juxta Tacitum, ad Luppia; Velleium, non procul à capite Luppia; Dionem, ad Luppia & Alisonis fluviorum confluentes, à Druso revertente à Visurgi contra Sicambros exstructus fuit. Præterea clarè ex Velleio, vicinum Varianae cladi fuisse, colligitur. Idem clariùs Tacitus tradit, additque inter Alisonem & Rhenum cuncta Germanicum permunivisse. Sed etsi Alisonis Romani situs à tribus Romanæ historiae clarissimis scriptoribus sit designatus; fuere tamen, qui alibi castellum illud collocaverint. Ortel. in thesauro geographico. *Aliso castellum habet Tacitus ad Rhenum. Hujus & Paternulus quoque meminit. Hodie Wesel vocari ad ostium Lupiae H. Junio placet. Iselburg est Hieronymo Verrutio, quod magis probo. In Doctissimis Sckegkii ad Velleium notis lego, à Rheno pro Alzheim haberi. Aliso Diomi fluvius est, quem idem Verrutius de Oude Issel interpretatur. Alisum Αλεισον Prolemaeo ad Rhenum urbs. Hanc Villanovanus Harstein putat: ipse viderit. Heroldo circa Hailprun & Salzborn videtur ad Concharum amnem. Verum horum omnium opiniones falsas esse, ut Cluverius scribit, facile disertissimis ipsorum auctorum testimoniis probari potest. Ad Rhenum esse nequit; quia Tacitus cuncta inter Alisonem & Rhenum permunita testatur: fuit ergo à Rheno remotus. Habet quidem Vesalia, Iselburgum & Alzheimium cum Alisonem aliquam similitudinem nominis, ast iis in locis Luppia & Alisonis flumina non conflunt.*

B

Quare

Quare vera & communissima sententia, quam Cluverius l. 3. Germ. antiq. Ifac. Pontan. lib. 1. Geldr. Joannes Horrion l. 2. Panegyri. Paderb. c. 9. Pideritius in chron. Lipp. Tetschemacherus in chron. Clivienfi. Stangevolius & plures tenent, in Diœcesi Paderbornensi, ubi prope Neuhufium, haud procul Paderbornâ, Luppia & Alma coeunt, Alifonem constituit. Quod si *Alif* memorati à Ptolemæo vera sedes ad Rhenum fuerit, à Velleii, Taciti, Dionis Alifone diverfium erit; sed utrum omnes Ptolemæi civitates per Germaniam rectis verisque sitibus sint locatæ, multi dubitant. Interim cum fatis ostentum fit, Alifonem in diœcesi Paderbornensi, ad confluentes Almæ & Luppia situm fuisse, superest investigandum, utrum in vico *Elsen*, an *Neuhufi*, ubi municipium & arx: pro *Elsen* nomen, antiquitas & Cluverius; pro *Neuhufio* facit, quod ibidem sint propriè Luppia & Alifonis confluentes, nota Alifonis ex Dione sedes. Componi posse videtur hæc controversia, si cum Horrione dicatur, Alifonem utrumque locum lato suo ambitu comprehendisse.

9. PAGO VICINO NOMEN.] Prope Luppia & Almæ confluentes antiquus & celebris etiamnum vicus *Elsen*, de quo Cluver. l. c. *Ipse autem vicus Elsen haud dubiè est castellum Ἐλισίων, quum iisdem penè literis nomen ejus antiquum in dicto vico exstet.* In documentis antiquis An. 1058. 1107. 1209. *Helsen*, *Hilefan*, *Heleson* appellatur: unde vix ambigi potest, quin *Elsen* aut *Alfon* quoque prius dictus fuerit. Frequens enim hujusmodi nominum in *on* terminatio tum erat. Fuit olim ejusdem nominis, quod more veteri nobilium à vico sumpsit, familia equestris seu militaris *de Elsen*/ aliter *Zlesen*/ ex quâ *Hartmannus* & *Hildeburgis* ejus conjunx benefactores Monasterii Gerdensis An. 1177. *Rotgerus* An. 1186. *Joannes & Volbertus*, Ambo Canonici Paderbornenses; ille An. 1202. 1238. hic An. 1230. 1244. *Suederus* An. 1213. 1272, in antiquis literis memorantur.

10. ET AMNI.) Parum ab Alifone fluvio nomine differt, re ipsâ autem omnino idem est *Alma*, qui proximè à capite Luppia, eidem infra Neuhufium arcem, & vicum *Elsen* confunditur: recensenti enim omnes amnes, qui in Luppiam se exonerant, nullus occurrit, qui Alifoni castello magis conveniat. Cluver. l. c. Horrion l. c.

11. LONGA DIES.] Quid hostis manu, ferro, & igne non diruit & ever-

evētit? quid sine vi non collabascit, & consumitur solâ vetustate? E
 grandi illo Drusi opere, si Almæ & Luppiaë confluentes, nomen in
 vico vicino servatum, & exigua fossarum vestigia excipiantur, nihil
 omnino hodie superest, neque à longissimâ memoriâ superfuit. Vix
 annis 20. steterat, quando post cladem Varianam à Germanis obsessus,
 atque Lucio Cæditio castrorum præfecto, qui cum quâdam manu, ut
 observat Cluverius, præsidio castris relictus fuerat, erumpente, in po-
 testatem eorundem venit. Zonaras Annal. tom. 2. Hos castellum à
 Romanis desertum, & sibi invisum funditus evertisse, Romani nomi-
 nis odium, & insitus veteris libertatis amor facilè persuadent. Instau-
 râsse tamen Romanos certum ex Tacito lib. 2. Annal. *Ipsè (Germa-
 nicus) audito castellum Lupiaë fluminis adpositum obsideri, sex legiones
 eò duxit, &c. conservatum quidem tum fuit; neque enim Casari co-
 piâ pugnaë obsessores fecere, ad famam adventûs ejus dilapsi:* Tac. l. c.
 sed non ultra Principatum Claudii Imperatoris retentum, qui ut apud
 Tacit. Annal. I I. habetur, C. Valerio Asiatico, M. Valerio Messalâ Coss.
 qui, Horronis judicio, à condito Alifone sextus & quinquagesimus
 erat, *adeo novam in Germanias vim prohibuit, ut referri præsidia cis
 Rhenum juberet.* In quorum tum potestatem Aliso à Romanis ite-
 rum desertus venerit, an postea occupatus à Saxonibus, instauratusque
 à Carolo M. eruditè Horron c. 10. 11. 12. disseruit. Interim dum
 vetus Castellum quocunque demum tempore & casu corruit; ad vi-
 cinos Paderæ fontes crevit Paderborna, civitas multis rebus inçlyta, &
 hoc ipso loco, quo Aliso stetit, nova arx surrexit; consuetum Episco-
 porum ac Principum Paderbornensium, ab anno millesimo
 ducentesimo, domicilium. Horron
 lib. 2. c. 15.

